

TOINEN AURINKO

Eero Huovinen, Toinen aurinko (Kirjapaja, 2003, s.221). Ulkoasu ja toimitustyö Leena Huima.

Yleistä

Piispa Huovinen on rauhallinen mies. Kaikki särmikkyys ja äkkipikaisuus on hänelle vierasta. Huovinen on Lutheriin ja luterilaisuuteen perehtynyt **tiedemiestyypinen piispa**. Hän ei hyökkää mitään tahoja vastaan - tuskin kukaan loukkaantuu tämänkään kirjan tekstistä. Toisaalta tämä tuo kirjaan värittömyyttä. Kaikki on liiankin tasaista kuin Pohjanmaan lakeuden "aakeet ja laakeet".

Ei Huovinen suoraan ole päästämässä kaikkia taivaaseen, mutta jako kahteen on sen verran epäröivää, että yksi ja toinen saa piispalta ehkä (aivan kuin vahingossa) taivaspassin ohi ahtaan portin. Jeesuksen seuraajista puhutaan ja myös uskon henkilökohtaisuudesta, mutta ratkaisun merkitystä ei korosteta. Uskoon jää kuitenkin ikään kuin varkain "me"-uskon leima. Siis "jokamiehen" usko.

Evankelinen perintö vaikuttaa, ettei uudestisyntymisestä ja parannuksesta liioin puhuta. Mutta luterilaisuuden tuntijalta olisi odottanut kuitenkin vanhurskauttamisopin voimakasta esille tuontia. Toisaalta evankelinen kastenäkemys ei siihen anna kovin hyviä lähtökohtia.

Huovinen ei ole parannussaarnaaja. Joskus saa käsityksen, että hän on patistamassa ihmisiä parannukseen, kääntymykseen ja taivastielle, mutta jos seuraavassa lauseessa hän on perumassa ja anteeksipyytelemässä. **Soutaa ja huopaa - siinä Huovisen metodi!** Aivan ilmeisesti omakohtaisen uskoontulon puute luo epävakautta hänen kannanottoihinsa. Häneltä puuttuu "sanoma". Kristillistä tietoa hän vyöryttää esiin riittämiin. **Tavoite ja tähtäyspiste ovat Huovisen ongelmia.**

Toisaalta Huovinen haluaa pysyä "tuonpuoleisissa". Hän ei ole samalla tavalla aktivoitunut yhteiskunnallisiin kysymyksiin kuin esimerkiksi arkkipiispa Jukka Paarma ja piispa Samuel Salmi. Hän ei ole yhtä rempseä "kansanmies" kuin Wille Riekkinen. Hän tahtoo säilyttää piispallisen arvokkuutensa. **Hän haluaa saapastella arvokkaasti teologian laitumilla.**

Kirjan toimittaja **Leena Huima** on totuttu aikaisemmin näkemään hieman räväkämmissä yhteyksissä - jopa uuspietistisissä piireissä. **Liekö linjanmuutos kysymyksessä!**

Toinen aurinko

Kirjan nimi "Toinen aurinko" nousee Malakian kirjan tekstistä: *"Sillä katso: se päivä on tuleva, joka palaa kuin pätsi. Ja kaikki julkeat ja kaikki, jotka tekevät sitä, mikä jumalatonta on, ovat oljenkorsia; ja heidät polttaa se päivä, joka tuleva on, sanoo Herra Sebaot, niin ettei se jätä heistä juurta eikä oksaa. Mutta teille, jotka minun nimeäni pelkätte, on koittava vanhurskauden aurinko ja parantuminen sen siipien alla, ja te käytte ulos ja hypitte kuin syöttövasikat ja tallaatte jumalattomat; sillä he tulevat tomuksi teidän jalkapohjienne alle sinä päivänä, jonka minä teen, sanoo Herra Sebaot"* (Mal.4:1-3).

Teksti olisi antanut aihetta tehdä selkeän "jako kahteen"- opin, mutta sitä Huovinen ei rohkene tehdä. Hän karsastaa kastettujen jakamista pelastettuihin ja pelastumattomiin. Näyttää siltä, että hän **itsekin haluaa huojua siinä rajamailla**. Hän jakaa sympatiaa molempiin leireihin. Huovinen ei julista uskoville täysipainoisesti: olette autuaita, mutta ei myöskään

epäuskoisille: teidän käy huonosti ellette nöyryy parannukseen. Tosin Huovinen Teologisilla opintopäivillä Kauniaisissa varsin selvästi **myönsi, että ihminen voi tulla uskoon muulloinkin kuin kasteessa.**

Varsinaisesti tämä teksti on eskatologiaa. Huovinen ei ole kiinnostunut lainkaan tästä Raamatun ominaisuudesta.

Kaksi auringonnousua (VH)

On perusteltua puhua kristillisesti kahdesta auringonnoususta. Ensimmäinen tapahtui koko maailmalle Golgatalla. Toinen auringonnousu tapahtuu yksittäisen syntisen sydämessä silloin, kun ensimmäiset evankeliumin valonsäteet sinne koittavat. Sitä ennen elettiin pimeydessä - pimeyden lapsina. Tähän problematiikkaan ei Huovinen kuitenkaan kajoa.

Vanhurskauden aurinko (VH)

Tämän auringon koittamiseen liittyy vanhurskauden toteutuminen. Koko maailmaa ajatellen tuo **tapahtui Golgatalla**. Siellä Jumalan vanhurskaus tuli tyydytetyksi maailman kohdalta Jeesuksen kuolemassa.

"Mutta kaikki on Jumalasta, joka on sovittanut meidät itsensä kanssa Kristuksen kautta ja antanut meille sovituksen viran. Sillä Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan, ja hän uskoi meille sovituksen sanan" (2 Kor.5:18-19).

Toinen vanhurskauden toteutuminen tapahtuu **syntisen sydämessä**. Tässä yksittäinen syntinen ja Jumala ovat oikeussalissa silmätysten:

"Niin tulkaa, käykäämme oikeutta keskenämme, sanoo Herra. Vaikka teidän syntinne ovat veriruskeat, tulevat ne lumivalkeiksi; vaikka ne ovat purppuranpunaiset, tulevat ne villanvalkoisiksi. Jos suostutte ja olette kuuliaiset, niin te saatte syödä maan hyvyyttä; mutta jos vastustatte ja niskoittelette, niin miekka syö teidät. Sillä Herran suu on puhunut" (Jes.1:18-20).

"Kristuksen puolesta me siis olemme lähettiläinä, ja Jumala kehoittaa meidän kauttamme. Me pyydämme Kristuksen puolesta: antakaa sovittaa itsenne Jumalan kanssa. Sen, joka ei synnistä tiennyt, hän meidän tähtemme teki synniksi, että me hänessä tulisimme Jumalan vanhurskaudeksi. Hänen työtovereinaan me myös kehoitamme teitä vastaanottamaan Jumalan armon niin, ettei se jää turhaksi. Sillä hän sanoo: "Otollisella ajalla minä olen sinua kuullut ja pelastuksen päivänä sinua auttanut". Katso, nyt on otollinen aika, katso, nyt on pelastuksen päivä" (2 Kor.5:20.-6.2).

Evankeliumin aurinko (VH)

Evankeliumissa koittaa Kristuksen valo ihmiskunnalle. Ilman evankeliumista loistavaa valoa ihminen vaeltaa pimeydessä. *"Mutta jos meidän evankeliumimme on peitossa, niin se peite on niissä, jotka kadotukseen joutuvat, uskottomissa, joiden mielet tämän maailman jumala on niin sokaissut, ettei heille loista valkeus, joka lähtee Kristuksen kirkkauden evankeliumista, hänen, joka on Jumalan kuva" (2 Kor.4:3-4).*

Eskatologinen aurinko (VH)

"Ei ole enää aurinko sinun valonasi päivällä, eikä valaise sinua kuun kumotus, vaan Herra on sinun iankaikkinen valkeutesi, ja sinun Jumalasi sinun kirkkautesi. Ei sinun aurinkosi enää laske, eikä sinun kuusi vajene, sillä Herra on sinun iankaikkinen valkeutesi, ja päätyneet ovat sinun

murheesi päivät" (Jes.60:19-20).

"Ja sitä lujempi on meille nyt profeetallinen sana, ja te teette hyvin, jos otatte siitä vaarin, niinkuin pimeässä paikassa loistavasta lampusta, kunnes päivä valkenee ja kointähti koittaa" (2 Piet.1:19).

"Eikä kaupunki tarvitse valoksensa aurinkoa eikä kuuta; sillä Jumalan kirkkaus valaisee sen, ja sen lamppu on Karitsa" (Ilm.21:23).

"Eikä yötä ole enää oleva, eivätkä he tarvitse lampun valoa eikä auringon valoa, sillä Herra Jumala on valaiseva heitä, ja he hallitsevat aina ja iankaikkisest" (Ilm.22:5).

"Minä, Jeesus, lähetin enkelini todistamaan näitä teille seurakunnissa. Minä olen Daavidin juurivesa ja hänen suvustansa, se kirkas kointähti" (Ilm.22:16).

Vanhurskauttaminen ja pyhitys (VH)

Kristus auringon loistaminen ihmisen elämään vanhurskauttaa hänet. Kun ihminen pysyy tämän auringon paisteessa, hän elää vanhurskasta elämää so. pyhitty.

Pienikin säde riittää (VH)

Virressä veisaamme: "Suo yksikin säde sieltä, virkistämähän mieltä."
Hunajan pisarassa on kirjoitettu: "*Luonnolliseen aurinkoon katsominen heikentää silmiä. Mutta mitä enemmän katsot Kristukseen, vanhurskauden aurinkoon, sitä voimakkaammaksi ja kirkkaammaksi tulee uskosi silmä.*"

Nousi aurinko (VH)

Huovisen kirjassa ei tule riittävän selvästi esille, kuinka syntisen synkeälle taivaalle Kristus-aurinko nousee.

"Ja kun hän oli kulkenut Penuelin ohitse, nousi aurinko; mutta hän ontui lonkkaansa" (1 Moos.32:31).

Auringon nousemiseen liittyi kamppailu Jumalan kanssa ja lonkkaluun nyrjähtäminen. Ihmisen täytyy joutua ensin oman itsensä suhteen vararikoon. Seinä tulee eteen. Oma tie muuttuu säkkipimeäksi. Tähän toivottomuuden yöhön voi Kristus-aurinko nousta. Siellä, missä inhimilliset valot vielä ovat valoaan luomassa, ei nähdä Kristus-valoa.

" kun hän kääntyy niiden rukouksen puoleen, jotka ovat kaikkensa menettäneet, eikä enää heidän rukoustansa hylkää" (Ps.102:18).

Väärä osoite

"Olkaa lujat ja rohkeat, älkää peljätkö älkääkä säikähtykö heitä, sillä Herra, sinun Jumalasi, käy itse sinun kanssasi; hän ei jätä eikä hylkää sinua." Ja Mooses kutsui Joosuan ja sanoi hänelle koko Israelin läsnä ollessa: "Ole luja ja rohkea, sillä sinä viet tämän kansan siihen maahan, jonka Herra heidän isillensä vannotulla valalla on luvannut antaa heille, ja sinä jaat sen heille perinnöksi. Ja Herra itse käy sinun edelläsi, hän on sinun kanssasi, hän ei jätä sinua eikä hylkää sinua; älä pelkää äläkä arkaile" (5 Moos.31:6-8).

Tämän tekstin Huovinen oli valinnut saarnatekstikseen Huopalahden kirkkoon sunnuntaiksi 13.10.2002.

"Mutta sitten tuli lokakuun yhdestoista, perjantai-ilta ja Myyrmäen pommi-isku. Tuli lauantaiamu ja itkevät silmät. Kuka vielä uskalsi luvata Mooseksen tavoin turvaa ja rauhaa" (s.23).

- Tässä Huovinen sekoittaa Israelin ja Suomen kansan. Tämä lupaus oli annettu Israelille Jumalan valitulle kansalle. Suomi ei ole mikään Jumalan Israel. Se mitä Israelille luvataan, ei koske välttämättä Suomea. Sananjulistajan eräs keskeisimmistä avuista on, että hän "jakaa oikein totuuden sanaa". *"Pyri osoittautumaan Jumalalle semmoiseksi, joka koetukset kestää, työntekijäksi, joka ei työtään häpeä, joka oikein jakelee totuuden sanaa"* (2 Tim.2:15).

Onko Israel Huoviselle enää lainkaan Jumalan valittu kansa vai korvaako sen pakanakansoista muodostunut uusi Israel (korvausteologia), tuo ei kirjoituksesta käy ilmi. Kuten tunnettua, Jehovan todistajat ovat sitä mieltä, ettei Israel enää ole Jumalan valittu kansa.

Kirje seitsemälle seurakunnalle (27-31)

- Mikä erinomainen tilaisuus julistaa suomalaisillekin seurakunnille parannusta! Vaikka huomautetaan, että "Kirjeet ovat ankaraa ja kovaa tekstiä" (27), kuitenkin niitä ei käytetä lain murtavana sanana - mihin toisesti suomalaisessa maisemassa olisi ollut syytä ja tarvetta!

"Olen ihmetelty, miksi Johanneksen lopunajallinen ja hiukset nostattava kirja alkaa niin merkillisen levollisilla, rauhallisilla ja armahtavilla sanoilla: "Armoa ja rauhaa teille häneltä, joka on, joka oli ja joka tuleva on..." (30).

- Terävä teksti latistuu lopulta tasolle: "Rauha, rauha, ei mitään hätää!"

Te ette puhu itse (44-48)

- Tässä olisi ollut hyvä tuoda esille, että ylläolevat sanat koskevat vain uskovia, uudestisyntyneitä ja Pyhän Hengen saaneita ihmisiä.

Piispa Huovinen on piispoistamme ehkä voimakkaimmin kallellaan Rooman suuntaan ja samalla korkeakirkollisuuteen päin. Hän arvostaa erilaisia eleitä (ristinmerkkejä) ja kirkkorakennuksia ja muuta kirkollista rekvisiittaa. Rakennukset ja erilaiset esineet saavat pyhyden hohteen katoliseen tapaan.

"Kirkkorakennus on armollinen. Kuka tahansa voi tulla sen pyhien seinien sisälle ja luottaa siihen, että se on Herran huone, Jumalan läsnäolon paikka, rukouksen tyyssija" (45-46).

- VT:n ihmiset ottivat temppelin pyhyden suruttomuutensa verhoksi: *"Mutta katso, te luotatte valheen sanoihin, joista ei ole hyötyä. Miten on? Te varastatte, tapatte, rikotte avion, vannotte väärin, poltatte uhreja Baalille ja seuraatte vieraita jumalia, joita te ette tunne. Ja te tulette ja astutte minun eteeni tähän huoneeseen, joka on otettu minun nimiini, ja sanotte: 'Me kyllä pelastumme' - tehdäkseen yhä kaikkia näitä kauhistuksia! Ryövärien luolaksiko te katsotte tämän huoneen, joka on otettu minun nimiini? Katso, sellaiseksi minäkin olen sen havainnut, sanoo Herra"* (Jer.7:8-11).

Stefanus muistuttaa, ettei Jumala asu käsin tehdyissä temppeleissä: *"Mutta*

Salomo hänelle huoneen rakensi. Korkein ei kuitenkaan asu käsillä tehdyissä huoneissa; sillä näin sanoo profeetta: 'Taivas on minun valtaistuimeni ja maa minun jalkojeni astinlauta; minkäkaltaisen huoneen te minulle rakentaisitte, sanoo Herra, tai mikä paikka olisi minun leposijani?' (Apt.7:47-49).

"Monen ihmisen kärsimys voi olla niin syvä, että ihminen makaa kuin meren pohjassa, pimeässä, kylmässä ja kosteassa. Kipu voi olla niin kouristava, että ilma ja henki tuntuvat loppuvan. Ja kuitenkin juuri tällaisille Jeesus sanoo: "teissä puhuu Isänne Henki" (Huovinen).

- Olipa piispalta epätarkka sanonta! Pyhä Henki ei voi tietenkään puhua muissa kuin niissä, jotka uudestisyntymisen kautta ovat saaneet Pyhän Hengen.

Kärsimykset pyhittävät kirkon

"Kirkkosalin tekevät pyhäksi ihmisten kärsimykset ja kivut, joiden kanssa sinne tullaan. Luther puhui joskus kärsimysten pyhäköstä. Kärsimysten pyhäkköä jokainen kuljettaa mukanaan. Jokainen ihmisen kohtaama koettelemus on pyhä, tuntuu se sitten kuinka pahalta ja demoniselta tahansa" (46).

- Jos Luther on niin sanonut, ei kuitenkaan Raamattu. Raamattu ei opeta, että kärsimysten kautta kirkko pyhittyy. **Eikö pikemminkin Jumalan sana ole kirkon pyhittäjä?** "Suo, että sanas kirkkaana, saa keskellämme kaikua." Luther kirjoittaa: "Kirkon todellinen aarte on Jumalan kunnian ja armon kaikkein pyhin evankeliumi."

Eikä kaikki ihmisen kokema kärsimys ole pyhää ja Jumalasta lähtöisin. Epäuskoisessa voi olla jopa riivaajahenkiä. Luonnollinen ihminen ei pyhitä mitään ja eikä ketään!

Kristus ainut pyhittäjä

Mikään ihmisessä itsessään oleva ja hänestä lähtevä ei pyhitä ihmistä. Jeesus on ainut pyhittäjä. "Mikä lihasta on syntynyt, on liha; ja mikä Hengestä on syntynyt, on henki. Älä ihmettele, että minä sanoin sinulle: teidän täytyy syntyä uudesti, ylhäältä" (Joh.3:6-7).

"Mutta hänestä on teidän olemisenne Kristuksessa Jeesuksessa, joka on tullut meille viisaudeksi Jumalalta ja vanhurskaudeksi ja pyhitykseksi ja lunastukseksi, että kävisi, niinkuin kirjoitettu on: "Joka kerskaa, sen kerskauksena olkoon Herra" (1 Kor.1:30-31).

Ei vain armollisia sanoja

"Meille kaikille Vapahtaja haluaa sanoa...Minä tulen teidän luoksenne ja minä puhun teille armon, rakkauden ja hyvyyden sanoja, anteeksiantamuksen ja rauhan sanoja" 48).

"Kirkkorakennuksen pyhyys on perimmältään sitä, että se on Jumalan armollisten sanojen paikka. Jeesuksen Henki, Pyhä Henki, puhuu meille hyviä ja lohdullisia sanoja" (48).

-Tässä on Huovisen ongelma. Jumalan sana on kaksiteräinen miekka. Laki ja evankeliumi pitää kuulua. Tätä Luther ja Tunnustuskirjat myös opettavat. Tässä Huovinen syyllistyy epäluterilaisuuteen. Huovinen pyrkii yksipuoliseen evankeliumin julistamiseen, antinomismiin.

Yleinen armahdus

Huovisen sanontoja leimaa toistuvasti epätarkkuus. Jotkut sanonnat jättävät paljonkin tilaa arvailuille.

"Kirkkoon tuleminen on toivon merkki. Kaikkein suurimpienkin vaikeuksien ja ongelmien keskellä on Jumala, joka ei hylkää meitä, joka ei jätä yhtäkään epäonnistunutta. Hän on sekä jokaisen kirkkoon tulleen että jokaisen tulematta jääneen Jumala ja armahtaja" (65).

- Tyypillinen kansankirkon paimenen sanonta! Asiasi ovat joka tapauksessa kunnossa teit niin tain näin. Huovinen käyttää usein "me" -muotoa. Arvoitukseksi jää, keitä kaikkia silloin tarkoitetaan.

Huovisen evankeliumiin ei liity parannusvaatimusta, ei uudestisyntymistä, ei vanhurskauttamista. **Se on "veretöntä evankeliumia". Se on "jokamiehen uskoa".**

Järjen portin kautta uskoon

Huoviselle on ratkaisevaa kristinuskon totuuksien tietopuolinen omaksuminen. Näyttää siltä, ettei muuta tarvitakaan. **Tämä usko kulminoituu kirkossa lausuttuun uskontunnustukseen.**

Ei hirmuvaltiaat vaan kirkko

"Historian aikana itsevaltiaat ja hirmuhallitsijat ovat usein pyrkineet kitkemään ihmisistä uskon Jumalaan" (95).

- Eikö elävän uskon ja uskovien vihollisena oli kunnostautunut nimenomaan Rooman kirkko - sama kirkko, jota Huovinenkin ihanoi? Eikö Huovinen tunne palvomansa kirkon historiaa, joka on kiinteästi osa marttyyrien historiaa? Ei Rooman ihailijalla pitäisi olla kanttia käydä maailmanpoliisiksi.

Kaikistako tulee Jumalan lapsia?

"Ja he ovat, sanoo Herra Sebaot, sinä päivänä, jonka minä teen, minun omaisuuteni. Ja minä olen heille laupias, niinkuin mies on laupias pojallensa, joka häntä palvelee" (Mal.3:17).

"Vaikka me olemme jättäneet Jumalan, tulleet orvoiksi ja jumalattomiksi, Jumala kuitenkin lupaa, että meistä kerran ja jälleen tulee hänen kansansa, hänen omiaan, hänen rakkaita lapsiaan" (98).

- Malakian kirjat sanat oli sanottu Israelille, Juudalle ja Jerusalemitille. Huovinen kohdistaa ne mielivaltaisesti kaikkiin ihmisiin. Huovisen tekstistä voi jopa vetää johtopäätöksen: **Kaikki pääsevät taivaaseen!**

Luottamus ratkaisee?

"Se, joka luottaa ylösnousseeseen Kristukseen, voi kuitenkin katsoa kuoleman rajan yli. Pääsiäiseen luottavan ihmisen viimeinen liike ei olekaan alas laskeutuminen, vaan ylösnousemus ja uusi elämä" (101).

- Tästä voi saada käsityksen, että järkeen perustuva luottaminen riittää. Uskon merkitys jää taka-alalle.

Kirjan paras luku

"ARVOSTUS, ARVOT, ARVOKKAIN, ARMO" on mielestäni tämän kirjan paras luku (125-129).

"Entisessä katekismuksessa sanottiin: ´Jumalan ja Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen tunteminen ja Jumalan lapseksi pääseminen on elämämme kallein asia.` Minkä ihmeen vuoksi Kristuksen tunteminen on arvokkaampaa kuin mikään muu? Miksi se on kaikista arvoista korkein?...On koulunkäyntiä ja on kirkossakäyntiä, on urheilua ja on uskontoa, on rahan tienaamista ja on rukousta. Eikö voitaisi ajatella, että Jumalan ja Kristuksen tunteminen on yksi arvokas asia muiden joukossa? Mutta miksi sen pitäisi olla kaikkein arvokkain?" (126).

"Itseensä pettyneelle ihmiselle Kristuksen tunteminen ei oikeastaan ole arvo muiden arvojen joukossa, vaikka se onkin arvokkain asia kaikista. Kristus ei ole arvo, vaan armoa. Kristuksen perimmäinen tehtävä ei ole opettaa meille oikeaa elämää. Kristus ei ole arvo-opettaja. Kristus ei ole käskijä eikä komentaja, ei "uusi Mooses", niin kuin vanhat kristityt sanoivat. Kristus on ensi sijassa ja viime kädessä armontuoja, itse armo. Hän on kaikkein arvokkain sen vuoksi, että hän ja vain hän antaa meille armon ja anteeksiantamuksen. Kristus ei ole tullut tuomaan uusia taakkoja meidän elämäämme, vaan hän on tullut vapauttamaan meidät kuormista, kaikkein kamalimmistakin" (127).

"Ajattele siis tätä: Jos pidät Kristusta elämäsi arvokkaimpana asiana, jos siis haluat viime kädessä turvata häneen, sinun elämäsi ei mene hukkaan, on se sitten kuinka raskasta, surullista ja epäonnistunutta tahansa. Kristus antaa ´satakertaisesti`, siis ylivertaisesti enemmän armoaan. Vaikka omantuntosi ja sielusi todistuksen mukaan olet jonon viimeinen, Kristus nostaa armollaan sinut ensimmäiseksi" (129).

Tieteen ja Jumalan ihmeet

Tämä luku nousee varmaan suoraan Huovisen tutkijasydäimestä.

"Avoimuus Jumalan ihmeille on uskon asia. Tieteellinen argumentaatio on Jumalan suhteen varovaista, mielellään jopa agnostista. Jumalasta ei tieteellisin kokein tai todisteluin voida sanoa mitään kovin varmaa. Ankaraan tieteelliseen ajatteluun sitoutunut ihminen ei tutkijana ole ateisti eikä uskovainen. Henkilökohtaisesti hän voi olla kumpaa tahansa" (132-133).

- Huovisella tässä ovat vastakkain "ateisti" ja "uskovainen". Olisi ollut toivottavaa, että Huovinen olisi jossakin kohden käsitellyt myös "järkiuskon" ja "sydämen uskon" eroa. Järkiuskostahan ovat riivaajatkin osallisia, Jaak.2:19. Tiedemiesten keskuudessa lienee yleistä, että tunnetaan ainoastaan "aivousko". Käytännössähän tämä merkitsee sitä, että uskotaan Jumalaan maailman Luojana ja ylläpitäjänä, siis "ensimmäisen uskonkappaleen uskoa".

Pintaa syvemmälle

Luvussa "Mitä ikinä haluatte" (134-138) Huovinen pyrkii pintaa syvemmälle. "Yhtäältä Jeesus lupaa: ´mitä ikinä haluatte`, mutta toisaalta hän asettaa rajoituksen: ´Jos te pysytte minussa...` Jos asetetaan ehto, eihän silloin voi enää olla kyse mistä tahansa" (136-137).

"Entä jos Jeesus ajatteleekin näin: Jos te pysytte minun seurassani, minun sanani alkavat elää teissä. Minä ja minun sanani alkavat vähitellen muokata teitä, myös teidän tahtoanne ja haluanne. Vähitellen te alatte ymmärtää elämäännne minun sanojeni valossa. Lopulta te alatte halutakin sitä, mikä on minun sanojeni mukaista.

Se, joka pysyy Kristuksen seurassa, alkaa näin vähitellen jokapäiväisessä elämässään toimia niin kuin Kristuskin toimii" (136-137).

- Piispa pyrkii tässä tosiaan pintaa syvemmälle - mutta EI MENE RIITTÄVÄN SYVÄLLE. Hän ei ole tässä nähdäkseen riittävän tarkka. "Jos te pysytte minussa" (Joh.15:7) ei välttämättä ole samaa kuin Jeesuksen (ulkonainen) seuraaminen, Jeesuksen jäljittely. Joskus on tärkeää erottaa Jeesuksen "seuraaminen" ja Jeesuksessa "oleminen". Uskovan kohdallahan on totta nämä molemmat: Hän on Kristuksessa ja Kristus on hänessä ja samalla hän seuraa Jeesusta. Kuten muistamme "olla Kristuksessa" oli liberaaliteologien kompastuskivi uutta raamatunkäännöstä tehtäessä.

"Minä olen totinen viinipuu, ja minun Isäni on viinitarhuri. Jokaisen oksan minussa, joka ei kannu hedelmää, hän karsii pois; ja jokaisen, joka kantaa hedelmää, hän puhdistaa, että se kantaisi runsaamman hedelmän. Te olette jo puhtaat sen sanan tähden, jonka minä olen teille puhunut. Pysykää minussa, niin minä pysyn teissä. Niinkuin oksa ei voi kantaa hedelmää itsestään, ellei se pysy viinipuussa, niin ette tekään, ellette pysy minussa. Minä olen viinipuu, te olette oksat. Joka pysyy minussa ja jossa minä pysyn, se kantaa paljon hedelmää; sillä ilman minua te ette voi mitään tehdä. Jos joku ei pysy minussa, niin hänet heitetään pois niinkuin oksa, ja hän kuivettuu; ja ne kootaan yhteen ja heitetään tuleen, ja ne palavat. Jos te pysytte minussa ja minun sanani pysyvät teissä, niin anokaa, mitä ikinä tahdotte, ja te saatte" (Joh.15:1-7).

"että he kaikki olisivat yhtä, niinkuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa, että hekin meissä olisivat, niin että maailma uskoisi, että sinä olet minut lähettänyt" (Joh.17:21).

"Ja minä olen tehnyt sinun nimesi heille tunnetuksi ja teen vastakin, että se rakkaus, jolla sinä olet minua rakastanut, olisi heissä ja minä olisin heissä" (Joh.17:26).

"Niin ei nyt siis ole mitään kadotustuomiota niille, jotka Kristuksessa Jeesuksessa ovat" (Room.8:1).

"Siis, jos joku on Kristuksessa, niin hän on uusi luomus; se, mikä on vanhaa, on kadonnut, katso, uusi on sijaan tullut" (2 Kor.5:17).

"ja minä elän, en enää minä, vaan Kristus elää minussa; ja minkä nyt elän lihassa, sen minä elän Jumalan Pojan uskossa, hänen, joka on rakastanut minua ja antanut itsensä minun edestäni" (Gal.2:20).

"joille Jumala tahtoi tehdä tiettäväksi, kuinka suuri pakanain keskuudessa on tämän salaisuuden kirkkaus: Kristus teissä, kirkkauden toivo" (Kol.1:27).

"Katso, minä seison ovella ja kolkutan; jos joku kuulee minun ääneni ja avaa oven, niin minä käyn hänen tykönsä sisälle ja aterioitsen hänen kanssaan, ja hän minun kanssani" (Ilm.3:20).

Varsinaisesti rukouksen kuulemisen ehto on Kristuksessa oleminen. Kristuksen oleminen uskovassa ja uskovan oleminen Kristuksessa on jotakin enemmän kuin joku epämääräinen "seuraaminen".

Pieni Kristus

"Kristuksen seuraajan sisällä asuu pieni kristus - kristus toisia ihmisiä varten" (137).

-Tässä Huovinen syyllystyy suoranaiseen harhaoppiin. Raamattu ei tunne mitään "pientä kristusta", joka asettuisi uskovan sydämeen. On olemassa vain yksi "suuri Kristus", jossa kaikki on luotu. Tämä SUURI KRISTUS asuu myös uskoviensa sydämissä!

"Hänessä meillä on lunastus, syntien anteeksisaaminen, ja hän on näkymättömän Jumalan kuva, esikoinen ennen kaikkea luomakuntaa. Sillä hänessä luotiin kaikki, mikä taivaissa ja mikä maan päällä on, näkyväiset ja näkymättömät, olkoot ne valtaistuimia tai herrauksia, hallituksia tai valtoja, kaikki on luotu hänen kauttansa ja häneen, ja hän on ennen kaikkia, ja hänessä pysyy kaikki voimassa. Ja hän on ruumiin, se on:

seurakunnan, pää; hän, joka on alku, esikoinen kuolleista nousseitten joukossa, että hän olisi kaikessa ensimmäinen. Sillä Jumala näki hyväksi, että kaikki täyteys hänessä asuisi" (Kol.1:14-19).

-Jos ja kun tässä SUURESSA KRISTUKSESSA on luotu koko luomakunta, silloin tästä auringosta pitäisi puhua nimenomaan ENSIMMÄISENÄ AURINKONA.

Olen pitkään ihmetellyt sitä eroa, mikä on kasteessa uudestisyntyneiden ja raamatullisen uudestisyntymisen kokeneiden välillä - piispa Huovinen edustaa edellisiä Nyt se selvisi: **kasteuudestisyntymisessä saadaan vain "pieni kristus"!**

Ruutin opetus

Huovinen käsittelee myös Ruutin kirjaa. Sieltä hän poimii muutaman arvokkaan opetuksen: "Kaikki elämän siihenastiset pelimerkit puhuivat sen puolesta, ettei Ruutin kannattanut sitoutua Noomin epäonniseen seuraan. Anopin mies ja molemmat pojat olivat kuolleet. Elämän karvaat todisteet puhuivat sen puolesta, ettei sellaiseen Jumalaan kannattaisi luottaa, jonka seurassa käy noin huonosti...Ruut oli valmis kulkemaan Jumalan kanssa mihin tahansa. 'Minne sinä menet, sinne minäkin menen, ja minne sinä jäät, sinne minäkin jään.' Olemmeko me valmiit sanomaan näin paitsi toisillemme myös ja viime kädessä Jumalalle?" (143-144).

Ristinmerkki

- Luther on luterilaisille tärkeä - ja varsinkin luterilaiselle piispalle. Vaikka näin ei ole lainkaan kaikkien Suomen piispojen kohdalla. Kuitenkin keskeisen "yksin Raamattu" - periaatteen tulisi käydä myös yli Lutherin. Varsinkin, kun meillä on jo 500 vuoden perspektiivi. Meillä pitäisi olla kykyä arvioida, mikä Lutherin opetuksessa nousi "yksin Raamattu"-perustalta ja mikä taas siinä oli "katolista kamaa". Luonnollisesti meidän tulisi pitäytyä vain Raamatusta nousevaan aineistoon. Mielestäni Lutherin "apinoiminen" kaikessa ei ole oikeaa luterilaisuutta. Luther itsekin tunnusti avoimesti, että hänelläkin oli katolista törkyä matkassaan. Jo historian valossakin on selvää, että suurta osaa maailmasta dominoineen katolisen kirkon perintö ei ollut niin helposti päältä ravistettavissa. Katolisen kirkon varjo lepää edelleen raskaana luterilaisen kirkon päällä niissä monissa tavoissa, jotka ovat ovelasti siirtyneet kirkkoomme. Nämä osaltaan vauhdittavat kirkkoomme luisumista Rooman syliin!

Franz Pieper kirjoittaa: *"Luther esittää myös useasti pyynnön, että hänen ensimmäisiä kirjoja luettaessa oltaisiin hyvin sääliväisiä, koska ne eivät vielä olleet täysin puhtaita Rooman harhaopeista"* (Pieper: Kristillinen Dogmatiikka, s.34). **Wislöff** lainaa Luther-kirjassaan uskonpuhdistajan omaa tekstiä: *"munkki ja innokas paavilainen, kun aloitin tämän työn. Ensimmäisissä kirjoissani on paljon sellaista, minkä nyt hylkään ja tuomitsen Jumalan pilkkana ja pahenuksena."*

On helppo havaita, että Luther toi muassaan katolisesta kirkosta yhtä sun toista. Mainitsemme vain: kasteessa tapahtuvan uudestisyntymisen, messun, pappiseskeisyyden, Marian palvonnan, usko noitiin. Tähän sarjaan on pakostakin liitettävä myös ristinmerkin tekeminen - on vaikeaa osoittaa, että se olisi apostolien perintöä. **Tästä Huovinen roomafanina kirjoittaa kokonaisen luvun "Toivon ja ilon merkki"** (146-150).

Kun nyt olemme vauhdilla menossa paavin syliin, jokaisen Herran oman tulee visusti varoa minkäänlaisen sympatian antamista Roomalle. Meidän on kavahdettava kaikkia paavin kirkon seremonioita, pelleilyjä, temppuja ja eleitä, joilla se on vuosituhat kaksikymmentä ihmisiä.

Ristinmerkin tekeminen on omalta osaltaan johtamassa ihmisiä ulkonaiseen farisealaiseen kristillisyyteen pois sydämen kristillisyydestä. Kun sydämen kristillisyyks loppuu, alkavat kaikki pellehtimiset. Ja taitaa ristinmerkin tekemisessä olla **riipaus magiaakin!** Saatanan eräs nimistä on KLIPPAA = kuori. Siitä tässäkin viime kädessä lienee kysymys.

Lain ja evankeliumin sekoitus

Luvussa "Olkaa siis täydelliset" (163-168) Huovinen sekoittaa lain ja evankeliumin.

On huomattava, että näin tapahtuu tänään yleisestikin nimenomaan vuorisaarnan (Matt.5-7) käsittelyssä. Vuorisaarnaa kääntymättömät ihmiset käyttävät "taivastikapuuna". Sieltä he poimivat köyhät, murheelliset, hiljaiset, laupiaat, rauhantekijät jne. pönkittääkseen taivastoivoaan, vaikka eivät koskaan ole tulleet Jumalan valtakuntaan uudestisyntymisen kautta. Sen, mikä on tarkoitettu viemään heidät epätoivoon, he ottavat vääräksi perustakseen taivastoivolleen! Sen, mikä oli tarkoitettu laiksi, he kääntävät evankeliumiksi. Tapahtuu lain ja evankeliumin sekoitus! Ja näin kääntymättömät rakentavat itselleen petollisen taivastoivon!

"Mitä Jeesus tarkoitti, kun hän vaati meitä olemaan täydellisiä? Jeesus ei vaadi vain inhimillistä täydellisyyttä, vaan jumalallista. 'Olkaa siis täydellisiä, niin kuin teidän taivaallinen Isänne on täydellinen.'...Kristityn tragiikka on juuri tässä. Yhtäältä minulta vaaditaan ehdotonta rakkautta ja varauksetonta uskoa. Toisaalta joudun joka päivä myöntämään, että en tähän pysty. Edessä on elämän mittainen pyhyiden ja pahuuden välinen ristiriita, täydellisyyden ja kykenemättömyyden välinen paradoksi" (166).

- Vuorisaarnan tarkoitus on saattaa ihminen omien mahdollisuuksiensa suhteen vararikoon. Täydellisyyden vaatimuksen tarkoitus on nimenomaan katkoa siivet kaikelta yrittämiseltä. Tämähän on yleensäkin lain pyrkimys ja tarkoitus. Turha "nokikolarin" kanssa on käydä jatkuvaa painia. Avuksi tulee Raamatun totuus "Kristus meidän pyhityksemme!" Kun myönnän Paavalin kanssa: "*Sillä minä tiedän, ettei minussa, se on minun lihassani, asu mitään hyvää*" (Room.7:18), niin loppuu joutava kamppailu. **Painia riittää niin kauan kun minä en tunnusta omaa mahdottomuuttani!**

Teologin arvokkain ja varsinainen tehtävä on johtaa seurakuntalaiset lain saarnan kautta vanhurskauttamisen paikalle. Tämä luterilaisuuden ydinasia näyttää piispa Huoviselle olevan aivan vieras. Kun vanhurskauttaminen siirretään kasteeseen, koko teologia heittää häränpyllyä!

"Ihmiselämän suurin kipu on pyhyiden ja pahuuden välinen taistelu. Jumala ja Perkele taistelevat ihmisessä joka päivä. Totuudellisuus Jumalaa kohtaan pakottaa myöntämään, että lähimmäistä on rakastettava ja Jumalaan on uskottava. Omien tekojen rehellinen tarkastelu pakottaa toteamaan, että rakkauden ja uskon vaatimus ei täyty. Pyhä kutsuu luokseen, mutta paha vie mennessään" (167).

- Tämä "lihan ja Hengen" välinen taistelu on VAIN USKOVASSA IHMISESSÄ, kuten Room.7. osoittaa. Vain uudestisyntynyt ihminen kokee tämän taistelun sisimmässään. Kääntymätön on saatanan uskollinen palvelija. Hän on synnissä ilman em. taisteluja kuin "kala vedessä":

"Te olette isästä perkeleestä, ja isänne himoja te tahdotte noudattaa. Hän on ollut murhaaja alusta asti, ja totuudessa hän ei pysy, koska hänessä ei totuutta ole. Kun hän puhuu valhetta, niin hän puhuu omaansa, sillä hän on valhetteliija ja sen isä" (Joh.8:44).

"Mutta kiitos Jumalalle, että te, jotka ennen olitte synnin palvelijoita, nyt olette tulleet sydämestänne kuuliaisiksi sille opin muodolle, jonka johtoon te olette annetut, ja että te synnistä vapautettuina olette tulleet vanhurskauden palvelijoiksi!" (Room.6:17-18).

"Ja Jumala on eläviksi tehnyt teidät, jotka olitte kuolleet rikoksiinne ja synteihinne, joissa te ennen vaelsitte tämän maailman menon mukaan, ilmavallan hallitsijan, sen hengen hallitsijan, mukaan, joka nyt tekee työtään tottelemattomuuden lapsissa, joiden joukossa mekin kaikki ennen vaelsimme lihamme himoissa, noudattaen lihan ja ajatusten mielitekoja, ja olimme luonnostamme vihan lapsia niinkuin muutkin" (Ef.2:1-3).

"Kuolettakaa siis maalliset jäsenenne: haureus, saastaisuus, kiihko, paha himo ja ahneus, joka on epäjumalanpalvelusta, sillä niiden tähden tulee Jumalan viha, ja niissä tekin ennen vaelsitte, kun niissä elitte" (Kol.3:5-7).

"Olimmehan mekin ennen ymmärtämättömiä, tottelemattomia, eksyksissä, moninaisten himojen ja hekumain orjia, elimme pahuudessa ja kateudessa, olimme inhottavia ja vihasimme toisiamme" (Tiit.3:3).

Vaikea uskoa

"Moni suomalainen mies tietää, miten vaikeaa elämän koettelemusten ja omien epäilysten keskellä on uskoa. Ehkäpä on niin, että juuri meille miehille uskominen on vaikeampaa kuin naisille. Meitä estää uskomasta halu tulla omillamme toimeen, olla riippumattomia, luottaa omaan järkeen ja omiin voimiin, olla turvautumatta mihinkään muuhun kuin omaan itseen. Eikä sellainen ihminen, jolle oma minä on kaiken keskus, voi usko" (180-181).

- Jälleen jää epäily siitä, puhutaanko tässä aivouskosta vai siitä uskosta, joka seuraa, kun ihminen nöyrtyy parannukseen. Niin suomalaista miestä kuin naistakin estää uskomasta se, ettei ole saanut Pyhää Henkeä, joka yksin saa aikaan uskon? On tarpeen nöyrtyä menemään sisälle ahtaasta portista Jeesus-tielle. **Oikea usko ei ole aivotyöskentelyn onnistunut tulos, vaan parannukseen nöyrtyvän seurauksena.**

Huovinen katsoo, että uskominen on ihmiselle vaikeaa, mutta Raamatun mukaan se on MAHDOTONTA.

"Se on Jumalan teko, että te uskotte häneen, jonka Jumala on lähettänyt" (Joh.6:29).

"Sentähden minä olen sanonut teille, ettei kukaan voi tulla minun tyköni, ellei minun Isäni sitä hänelle anna" (Joh.6:65).

Ihminen, joka kipuilee uskon vaikeuden kanssa, tulee ohjata uudestisyntymisen paikalle, Joh.3:3.

Usko on ehto

"Mutta olemmeko ymmärtäneet uskon oikein, jos pidämme sitä ehtona, edellytyksenä tai jonkinlaisena hurskauden vähimmäisvaatimuksena?" (181).

- Usko on ehto taivaaseen pääsyyn. *"Joka uskoo ja kastetaan, se pelastuu; mutta joka ei usko, se tuomitaan kadotukseen"* (Mark.16:16).

"Sentähden minä sanoin teille, että te kuollette synteihinne; sillä ellette usko minua siksi, joka minä olen, niin te kuollette synteihinne" (Joh.8:24).

*"Niin he sanoivat: "Usko Herraan Jeesukseen, niin sinä pelastut, niin myös sinun perhekuntasi"
(Apt.16:31).*

"sillä sydämen uskolla tullaan vanhurskaaksi ja suun tunnustuksella pelastutaan" (Room.10:10).

"Mutta ilman uskoa on mahdoton olla otollinen; sillä sen, joka Jumalan tykö tulee, täytyy uskoa, että Jumala on ja että hän palkitsee ne, jotka häntä etsivät" (Hebr.10:6).

Väinö Hotti